

ROB DE GRAAF

ROMP

(1)

karina

Dit

Nee

Dit

Dat kan toch niet?

Alsof ze niet weten dat ik dit niet lust

Alsof ze niet weten dat ik dit zo niet wil

Alsof jij...

Jij had toch iets kunnen doen?

Iets kunnen zeggen?

Waarom vraagt niemand mij iets?

Hé, jij

Ik heb het tegen jou, dat hoor je toch?

Of jij het ook tegen mij hebt, dat weet ik niet, want jij zegt

niets

Ik vraag jou: wat is dit?

Wat moet dit betekenen?

Of mag ik dat aan jou niet vragen?

Het heeft geen kleur en geen smaak en geen substantie

Toch willen ze dat ik het opeet

Dat ik het doorslik

Waarom?

Waar bemoeien ze zich mee?

Iedereen bemoeit zich met mij

Iedereen schijnt te weten wat goed is voor mij

Allemaal profiteren ze ervan dat ik tijdelijk moe ben in
mijn benen

Ze komen altijd bij me langs op momenten dat ik ze niet
hebben kan

Maar nu – dat zie je toch? – nu ik hier op ze lig te
wachten...

Nee – nu komen ze niet

Dat zeg ik: mijn benen zijn moe – maar je hoeft echt niet te
denken dat ze dan met een paar zwachtels komen

Zij gaan die huid van me echt niet masseren, zodat het
bloed er weer lekker doorheen kan stromen

Nee – zij niet

Ze vinden van alles en ze laten je niet met rust

Maar wat je wil, dat doen ze niet

Wat denken zij nu eigenlijk?

Dat je, als je toevallig even in een bed ligt, zoals ik nu

Dat je dan niets meer bent en niets meer wil?

En jij – jij zit daar maar, alsof het allemaal heel gewoon is

Waarom is dat?

Nee, hou maar dicht, die mond

Je hebt toch geen antwoord

Weet jij wanneer ze me voor het laatst zijn komen wassen?

Weet jij wanneer ik voor het laatst schone lakens heb
gevoeld?

Nee – je weet dat niet niet

Het interesseert je ook niet

Weet jij hoe gevoelig ik ben, voor allerlei dingen?

Ja – ik ja – kijk nu maar niet zo

Ik bedoel: als je kijkt – kijk dan in ieder geval naar mij,
zodat je ziet wie ik ben

Ik heb altijd gedacht: weerloos, dat is niets voor mij – dat
zal mij niet overkomen

Maar hier lig ik toch

Weerloos en willoos

Als een kettinghond in zijn hok

Niemand die zich zorgen om mij maakt, niemand die zelfs
maar aan mij denkt

Ik wil dat niet, dat begrijp jij toch ook wel?

Ik wil dat ze iets voor me doen

Dat ze me verzorgen

Dat de dingen weer zacht worden

Of zeg jij soms dat ik daar geen recht op heb?

Ik wist het zeker: doorligplekken, dat is zo'n woord...

Iets voor oude mensen, is dat

Iets waarmee ik niets te maken heb

Maar nu lig ik hier toch – en onder mijn botten schuurt het
en schrijnt het

Ik denk soms: alle touwtjes zijn gebroken

Daardoor ligt alles door elkaar, hier achter mijn huid

En het rammelt

Nee – ik bedoel: ja, dat soort dingen denk ik, soms
Maar ik weet dat het niet waar is
Een gems
Dat hebben ze mij vroeger altijd genoemd
Dat was ik, vonden zij: een gems
Omdat ik zo kon springen en doen
En wat ze me toen noemden, dat ben ik nog steeds
Het hapert, even – maar iedere machine staat wel eens stil

Dat ik hier lig, dat klopt toch niet?
Hé – dat vraag ik aan jou
Ik weet dat het verkeerd is
Maar zij – zij weten het beter en daar kan ik niet tegenop
Zij
Wie ze precies zijn, dat moet je mij niet vragen, maar ze
hebben alles voor het zeggen
En jij vindt het goed, wat ze doen
Dat hoef je me echt niet te vertellen want ik weet het al
Jij en zij – volgens mij horen jullie bij elkaar
Jullie doen dat allemaal samen
En ik kan alleen maar afwachten wat jullie nu weer
bedenken

(2)

karina

Zijn er hier ergens ramen?

Doe ze dan open, wil je?

Ik heb behoefte aan lucht

Zo dadelijk ga ik naar buiten

Buiten, dat is beweging

Buiten is dat ze je nodig hebben

Buiten, dat is dat je iets doet of iets zegt

En dan zien ze je en dan moeten ze lachen

Of ze schrikken of ze gaan nadenken

En dan is het goed

Buiten weet je nooit wat er gaat komen

En precies dat past bij mij

Ik ben niet iemand voor één leven op één plek

Ik heb al gezegd – of zei ik dat nog niet? – ik heb al gezegd
dat hoe 't nu met mij gaat, dat dat tijdelijk is

Zodra ik zover ben, dan doe ik mijn jas aan en mijn
schoenen en dan ben ik hier weg
Ik moet lopen, ik moet doen
Leven, dat is dingen doen
Is punten met elkaar verbinden

Het gaat al bijna goed met mij
Als ze niet zo op me zouden letten, dan was ik hier allang
niet meer
Zo'n bed, daar word je toch oud en ziek van?
Een gesprek kan ik hier ook niet voeren
Want jij geeft mij alleen maar gelijk en wat heb ik daar
aan?

Ik ga...

Weet ik veel...

Ik ga lopen en om me heen kijken en dan ga ik misschien
wel dingen kopen, in winkels – dat is wat mensen doen,
toch?

Al die jaren heb ik gedaan wat ik wilde, wat ik moest doen
Heb ik alles willen zien wat voor mijn ogen verscheen
Heb ik alles opgeraapt wat op mijn weg kwam

Dus niemand die mij daar nu van gaat weerhouden

Ik ga, want...

Want ik heb afspraken, weet je dat?

Afspraken buiten de deur

Met mensen die jij niet kent

Over dingen waar jij niets van weet

Ik verheug me er nu al op: die lucht, daarbuiten

Dat licht

Hoe 't daar ruikt

Je zult zien: ziek ben ik niet, maar daar word ik wel beter

Ik weet precies wat ik nodig heb

Een jas, hier over mijn schouders

Een lichte jas, want koud is het niet – ik weet alles

Ik wandel en ik zie de wolken bewegen

Straks gaat het misschien regenen

Zie je dat ik de loop van de dingen nog heel goed ken?

Dus ik...

Ik ga...

Maar waar heb jij mijn schoenen gelaten?

Ik kan toch niet zonder schoenen de straat op?

(3)

karina

Nee

Ik ben daar niet

Ik wil daar niet zijn

Niet in dat grote huis

Het huis dat ik ken maar dat toch vreemd blijft

Niet in die hoge gang

Ik ben daar niet

Ik hoor niet hoe stil het er is

Ik strijk niet met mijn vingers langs een koude wand

Nee

Ik ben niet alleen en ik laat geen zachte rubberbal over het
tapijt rollen, door de hele lengte van die gang

Nee

Ik ben daar niet en ik ben dat niet

Maar...

Maar waarom kan ik het dan niet tegen houden?

Waarom is het er?
Ik ben hier wel
Ik ben er
Ik heb deze plek niet zelf gekozen
Ze hebben me hier achtergelaten
“Ga jij maar spelen,” zeiden ze
Daarna viel de deur in het slot
De gang is smal en stil
De bal rolt, ik sta te kijken hoe hij steeds langzamer
beweegt
Het rubber heeft bijna geen kleuren meer
Achter me moet heel zacht een deur zijn open gegaan
Ik draai me niet om maar ik weet dat daar iemand is
Iemand
Hij
Die man die er vaak is, hier in huis
Ze hebben me gezegd dat ik aardig moet zijn, tegen hem,
maar dat gaat niet vanzelf
Mijn rug voelt dat hij dichterbij komt

“Zo...
Meisje...”

Veel later pas zal ik kunnen benoemen hoe die stem klinkt:
scherp en trillend tegelijk

Nu niet – nu ken ik de woorden nog niet waarmee je de
dingen kunt beschrijven

Maar wat er nu komen gaat, dat weet ik heel goed

Hoe de handen op mijn schouders zullen liggen

Dan bewegen ze

Langs mijn hals

Over mijn romp

En dan naar mijn buik

Ik weet dat ik straks mijn ogen dicht zal doen

Wel donker, niet veilig

Ik zal ze voelen, die handen, daar beneden

Er is angst en toch ook niet, want ik weet alles al

Het is vaker gebeurd en het gaat altijd hetzelfde

Het is niet goed en toch gebeurt het

Er voor en er na is hij altijd heel zacht en heel aardig

Over dit moet ik met niemand praten

Dat zou niet fijn zijn voor hem

Ik zou ook niet weten hoe ik het moet zeggen

Het is een gevoel

Daar kun je niet over praten

Een gevoel

Ik krijg het heel warm en daarna koud

Ik heb mijn ogen gesloten en pas veel later heb ik ze weer
open gedaan – ik weet dat hij het zo wil

Als het voorbij is helpt hij me om mijn kleren weer goed te
doen

Daar ligt nog steeds die versleten bal

“Ga jij maar spelen,” hebben ze tegen me gezegd

Ik ben hier niet

(4)

karina

Jij weet precies wat ik horen wil, hè?

En toch zeg je het niet

Waarom is dat?

Ik heb jou toch niets misdaan?

Waarom doe jij mij dan geen plezier?

Waarom denk jij enkel aan jezelf?

Ik ben dat heel anders gewend, dat zeg ik je

Voor mij hebben ze...

Hadden ze altijd...

Nou, ja – wat je moet hebben, voor een vrouw...

Respect – precies, dat woord zoek ik en jij weet dat – maar
mij helpen, dat doe jij niet

Respect

Nog altijd hebben ze ontzag voor me, als mijn lippen rood
zijn en als mijn haar is gedaan

Ik kom een ruimte binnen en de wijnglazen, die daar staan
te wachten op hun blad, beginnen als vanzelf zachtjes te
rinkelen

Ik verschijn – en de lucht wordt elektrisch

Jij bent daar nooit bij geweest – of was je er wel?

Ja?

Was jij er?

Was jij er bij?

Altijd?

Weet je alles? – het loopt soms door elkaar...

Nee – ik geloof je niet

Jij zegt maar wat

Jij kende mij toen nog niet

Jij bent er niet bij geweest, daar houd ik het op

Maar ik vertel jou: als ik ergens was...

Ik hoefde alleen maar te gaan staan en om mij heen vormde
zich als vanzelf een kring

Mensen wilden horen wat ik te zeggen had

Toch bleven ze op afstand, alsof ze wisten dat ik gevaarlijk
kon zijn

Pas als ik dan glimlachte kwamen ze naar mij toe gelopen –
mannen in pakken, met witte overhemden

Dat was ik

Dat deed ik

Dat kon ik

Over dingen praten

Jonge wijn drinken

Begrijpen wat in vreemde talen wordt gezegd

De ruimte vullen

Dat is nu allemaal van me afgenomen

Maar ik zeg je: ik pak het terug

Jij was er wel bij, hè?

Nu weet ik het weer: jij was een van die mannen

De mannen met de witte overhemden, die altijd meteen
weer jong werden zodra ze in mijn nabijheid kwamen

Godverdomme

Nee – dat soort woorden gebruik ik niet, dat weet ik ook
wel –

Godverdomme, wat is er gebeurd?

En wat heb jij daarmee te maken?

Het donker haalt me in

Nee – niet zeggen, dat...

Als je het eenmaal zegt, dan gebeurt het ook...

Jij doet niets, je steekt je hand niet naar me uit...

Ik heb veel te veel huid, nu

Jij kunt dat niet zien, maar ik weet het

Vel

Vrouwenvel

Overal plooien en in die plooien hoopt het vuil zich op

Ik zou lang in een heet bad moeten liggen – dan wordt alles
schoon

Dan kan het vlees krimpen, tot het mijn maat weer heeft

Uren kon ik dat volhouden, dat staan, altijd in hoge ruimten
met veel mensen...

Donkere jurken, droeg ik, en smalle schoenen

Mijn haar was van zichzelf zo mooi dat ik nooit sieraden
hoefde te dragen

Het was middag en dan werd het langzaam avond en moe
waren we nooit

Hé

Ik vraag je: het kan toch niet waar zijn dat ik al die tijd op
weg ben geweest naar...

Naar dit?

Naar dat ik hier lig, te stikken in mijn eigen vlees?

Ze zeggen dat ik niets meer hoef

Dat ik ook mijn organen niet meer nodig heb

Dat ik niets meer kan – niet bewegen

“Zo gaat het nu eenmaal, mevrouw,” hebben ze gezegd

“U moet het accepteren, dat is echt het enig mogelijke”

Dat is toch erg?

Dat wil je toch niet horen?

Dat ik hier stil lig, dat is tegen de natuur – is tegen mijn
natuur

Is niet wie ik ben

Parijs, Turijn...

Daar kwam ik vaak

Daar kende ik de brede straten

Daar zag ik hoe de mensen leefden

Poëzie en politiek

Ik ben altijd een vrouw geweest van idealen

Daar zal ik je nog wel iets over vertellen – maar nu ben ik
moe

Nu is mijn mond droog

Nu zou jij me iets te drinken moeten geven

Nee – geen water – iets echts wil ik drinken

Gewürztraminer, daar ben ik aan toe

Jij kent dat niet – ik wel...

Gewürztraminer

Komt uit verre streken, van over de bergen

Nooit zal ik vergeten hoe ik hier word behandeld

Hoe een mens hier niet krijgt waar ze recht op heeft

(5)

karina

Nee...

Zoals zij denken dat het zit, zo is het echt niet

Ze denken dat het pijn doet

Dat ik last heb van die pijn

Ze willen pillen bij me naar binnen duwen

Geen beterword-pillen, maar volhoud-pillen

Zonder die pillen red ik het niet, dat weten zij zeker

Maar 't is anders, dat zeg ik je

Die pijn, daar heb ik geen last van

Niet meer

Die pijn is er al zo lang

Ik heb er vrede mee

De pijn is mijn vriend geworden

Hij gaat niet bij me weg

Hier, in mijn kaken, zit-ie

En hier, bij mijn maag

En ook hier, achter mijn knieën – jij kunt die plek niet zien

Overal is altijd pijn
Pijn is een waarschuwing
Pijn is een aanmoediging
“Jij bent er nog – jij leeft nog”
Dat is wat pijn tegen mij zegt
“Jij bestaat en dus kun je mij voelen”
Pijn blijft
Pijn hoort bij mij

(6)

karina

Het is zomer

Ik ben in een hooggelegen land, ver van huis

Een onbekend land

Toch voel ik me hier geen vreemde

Voor mij wordt gezorgd, net als thuis

Op mij wordt gelet

Een kind, ben ik en overal om me heen zijn ouders

Zijn de grote mensen, die altijd voor alle dingen zorgen

Ik weet wat bang zijn is

Bang zijn is een lekker gevoel

Dat je soms kunt hebben en dat altijd weer voorbij gaat

Als je bang bent zijn je ogen wijd open

En dan zien ze alles

Je keel is droog

Je voelt hoe je jurk tegen je rug plakt

Maar het is niet erg: alles wat er is, dat is goed

Alles komt altijd weer terecht

Ik ben alleen, op deze middag

Ze hebben me niet gezien

Die volwassenen

Ik ben aan hun aandacht ontsnapt

Ik weet precies hoe ik dat voor elkaar moet krijgen

Zij denken dat ik ergens in een hoekje zit en een boek lees

Nee...

Ik ben weggegaan

Dat kan ik

Eindelijk alleen

Ik loop, ik kijk om me heen

Ik laat me leiden door het pad waarover ik loop

Dat pad weet waar het heen gaat

Waar het mij mee naartoe neemt

Ik probeer mijn stem

Ik laat hem klinken in de lege lucht, zo hard als ik kan

Er is niemand hier

Op dit pad dat me steeds hoger brengt ben ik alleen

Het lekkere gevoel komt

Bang worden

Zeker weten dat straks alles weer vertrouwd zal zijn

Dit zijn mijn armen, dit zijn mijn benen

Dit ben ik en dat daar...

Om me heen en tegenover me...

Dat is de wereld – dat is iets anders

Ik begrijp die dingen op een nieuwe manier

Vandaag voor het eerst

Ik loop nog steeds

Geen gras meer langs het pad

Alleen nog zand en stenen

Zal ik omdraaien?

Nee

Dit moet

Dit lopen moet

Dat ik mijn benen voel, dat moet

Ik

Er is iets en dat heet 'ik'

Ik heb een naam

Ik heb een stem

Ik heb haar dat beweegt in de wind

Ik heb allerlei warmes dat hier binnen in me zit

Ik heb angst

Ik

Het pad gaat niet meer verder

Het eindigt in een vlakte

Een soort plein van droge grond, met wat warrige
begroeiing

Dunne bomen eromheen

Alles is hoog, hier

Alles is ver en groot

Ik alleen ben klein

Toch hoor ik erbij

Ik sta

Ik besta

Nog een keer probeer ik mijn stem

Hij klinkt heel zacht nu

Ik weet niet wat ik zeggen moet

Ik voel plotseling de droge wind
Ik heb een nieuwe gedachte: ik wil terug
Ik wil naar waar de mensen zijn
Waar ze me iets te drinken zullen geven
Ik draai me om
Ik draai weer
En nog een keer
Waar is dat pad?
Ik zie het niet
Het lijkt zich te verbergen
Misschien bestaat het niet meer

Alles wat ik ben is wakker, nu
Is waakzaam
Van het topje van mijn hoofd tot in mijn vingers en mijn
tenen
Ik voel mijn maag en mijn longen

“Nu moet je hier altijd blijven,” hoor ik mijn stem zeggen
Daarna blijft het stil
Onder de hoge lucht

(7)

karina

Wat denk jij nou?

Dat ik niets zie?

Niets hoor?

Ik krijg echt wel alles mee

En ik moet er om lachen, dat begrijp je toch wel?

Hoe noem jij dat?

Dat, wat je daar deed?

Expressie, soms?

Noodzaak?

Vrijheid?

Sorry, maar ik ben niet onder de indruk

“Wie is van hout?” – dat is wat ik denk als jij zo bezig bent

Ik heb al zoveel gezien

Ik heb al zoveel gedaan

Dan wordt de drempel vanzelf hoger, dan ga je niet zomaar

overal in mee

Kunst

Weet jij wat dat is?

Kunst

Wat ik heb gemaakt, in al die jaren

Wat ik heb meegemaakt

Dat was kunst

Ik adem kunst en ik praat kunst

Maar wat jij daar aan het doen was...

Nee...

Dat mag geen naam hebben...

Niet die naam

Mij had je moeten kennen, in die tijd

Ik was er

Ik bewoog

Ik danste

Ik kon toveren met deze romp, met deze handen

Dat kan ik nog steeds, als ik wil

Ik zeg je precies hoe het is: als jij iets neerzet, dan vindt dat

meteen zijn plek in de wereld – heel soepel, heel

comfortabel

Maar als ik iets doe, dan gebeurt er iets met de wereld

Ik kan de wereld laten veranderen

Je gelooft me niet?

Maakt me niet uit

Ik geloof jou niet

Heb ik nooit gedaan

Wat jij daar deed...

Wat jij probeerde...

“Nee,” – dat is het enige woord dat daar bij past

Ik denk soms dat ze me belachelijk willen maken

Dat ze me nadoen

Nadoen, dat kunnen ze

Dat is alles wat ze kunnen

En jij – jij hoort bij hen

Ook jij wil om mij kunnen lachen

Een overloper, dat ben jij

Hoe heb ik ooit kunnen denken dat jij aan mijn kant stond?

Ze hebben het heel goed bedacht:

Ik moet belachelijk worden gemaakt

Dan houd ik vanzelf wel op

Maar dat laat ik niet gebeuren – ik niet
Ik weet wie ik ben en wat ik kan
Ik zeg je: deze kamer zal straks te klein zijn, als ik weer op
krachten kom
Ik ga door de muren heen
Ik trek al het licht naar me toe

Weet je...
't Is raar...
Eigenlijk is het niet eens een verdienste, dat ik dat kan –
want het is iets dat je nu eenmaal hebt
Iets waar je niet veel voor hoeft te doen...
Ja, hard werken, natuurlijk – maar daar heb ik altijd van
gehouden
Dat zeg ik: 't is wonderlijk
Alles waar ik naar kijk, alles wat ik aanraak, dat wordt iets
Dat gaat glanzen
Dat gaat spreken
Daar komt het leven in
Ik laat zien hoe de wereld eigenlijk is bedoeld
Ik dans
Ik beweeg

Ik zing

Ik maak sculpturen in de ruimte

Ik doe alles wat ik wil

En wat ik wil, dat kan ik

Ik had geld kunnen verdienen

Veel geld, met die kunst van mij

Maar dat heb ik nooit gewild

Ik zei altijd: het is een gave, dus laat mij het weggeven

Geld, dat krijg ik van anderen wel

Ik hoef helemaal geen geld

Er zijn altijd genoeg mensen geweest van wie ik te eten en
te drinken kreeg

Altijd waren er mannen die ervoor zorgden

dat ik had wat ik wilde hebben

Jij niet – jij bent verschrikkelijk zuinig

Maar de meeste anderen, die waren zo niet

Die hielden er juist van om dingen weg te geven, aan mij

Daar hadden ze plezier in

Die zagen hoe ik naar iets keek

En dan knipten ze met hun vingers

En húp, daar werd het voor me ingepakt

Zij waren gul

En dus kon ik het ook zijn

Ik heb in kamers gewoond...

Niets was daar van mij en toch kon ik over alles beschikken

Over alles in zo'n ruimte

Over alles wat waarde had

Tapijt met gouddraad erin – wist jij dat zoiets bestond?

Ik wel – ik heb dat gezien, ik heb er overheen gelopen

En wat denk jij nu?

Denk je echt dat ik het jou niet kwalijk neem?

Dat dat allemaal niet meer zo is...

Dat ik daar nu niet ben...

Dat ze me vergeten zijn...

Dat alles nu is verdampt en verdwenen

Als sneeuw die op warme grond valt...

Mijn kunst

Mijn kunst van het leven

Mijn levenskunst...

Ze zijn het moedwillig vergeten

Ze willen zich mij niet herinneren
Als ze me nu nog zien...
Dat is alleen maar ongemakkelijk voor ze
Ze hebben me opgegeven
Ausradiert
Zij denken: moet je die hoop kreukels daar zien liggen –
daar zal nooit meer iets gaafs uit komen
Zij denken: jij niet meer en wij nog wel – ha ha
En dan gaat het goed met ze – dat is nu de functie die ik
heb
Maar ik zeg jou dit: als zij zo klein zijn, dan word ik alleen
maar groter
Dan boor ik krachten aan die zij niet hebben
Die zij niet kennen
En ook als ik straks geen geluid meer maak
Zullen ze nog altijd horen hoe hard ik om ze lach

(8)

karina

Waar ben je?

Waar is je hand?

Ik moet iets aanraken

Ik moet weten dat de wereld nog bestaat

Waar ben je?

Wat zeg je tegen mij?

Ik kijk naar voren

Ik zie niets

Dan draai ik me om

Nee

Achter me is ook niets

Alleen maar mist en wind

Dit ogenblik is er

En deze plek

Maar hier wil ik niet zijn

Waar vind ik jouw twee handen?

Mensen moeten elkaar niet alleen laten
Ik kan je niet goed zien
Maar laat me je gezicht aanraken
Dan voelen mijn vingertoppen dat jij het bent
Ik heb dingen gezegd, dat weet ik wel...
Dingen, alsof ik boos was op jou
Alsof...
Iets met dat het jouw schuld was...
Vergeet dat maar
Ik wil er nu niet mee bezig zijn
Alsjeblieft...
Je handen...
Ik ben altijd sterk geweest
Maar nu is dat minder

Er gaan dingen weg, hier van binnen...
Ik weet niet...
Het is niet stevig meer
Daarom moet jij me vasthouden
Dat heb je toch altijd gedaan?
Toch?

Jij bent het toch geweest, in al je gedaanten?

De vriend van mijn leven...

Ik heb het tegen jou

Ik ken je en toch weet ik niet wie je bent

Kom dichterbij, met je gezicht

Al praat je niet – ik wil toch je lippen zien

En je ogen

Ik wil de wereld niet kwijtraken

Ik wil niet dat het stil wordt

Ik wil niet bang zijn

Maar ik ben het wel

(9)

karina

Het is zo fijn dat jij bij me blijft

Ik was het vergeten, maar nu zie ik het weer helder:

Jij bent het die altijd van mij heeft gehouden

En ik van jou

We kennen elkaars binnenkant

We kennen elkaars gedachten

Nooit is de muur die mensen van elkaar scheidt zo dun

geweest als bij ons tweeën

Even heb ik gedacht dat jij niet bestaat

Dat je nooit bestaan hebt

Dat ik je een leven lang heb gezocht, maar nooit gevonden

Maar nu weet ik het weer

Je bent er wel

Je bent hier, bij mij

Liefde, dat ben jij

Zeg maar niets

Dat stil blijven van jou

Dat is de mooiste bevestiging die ik kan krijgen

Ik weet het zeker:

Zolang jij hier bent, zolang hoef ik niet weg

Ze gaan twee mensen toch niet uit elkaar halen?

Dat doen ze toch niet?

Toch?

Ik ben hier met mijn broer

Hij is veel groter dan ik en hij heeft sterke handen

We lopen door een weiland en ik moet lachen om alles wat
hij zegt

Mijn broer is net als mijn vader

Allebei zijn ze sterk

Dat is goed – goed, voor mij

Ik heb – ik weet niet meer wanneer...

Ik heb een verhaal gelezen, of gehoord

Over een man die zijn leven lang had gespaard en toen
werd alles wat hij bezat in één keer gestolen

Hij wilde dood, die man, maar dat mocht niet

Hij moest blijven leven, met niets

Dat doe jij toch niet, hè?

Doodgaan

Of dingen van mij stelen...

Nee...

Ik moet op mijn woorden letten, want ik weet niet hoeveel
ik er nog heb

Ik moet wel de goede dingen zeggen...

Wat denk jij: hoe kan ik nu nog weten wat belangrijk is?

Of is alles belangrijk?

Of niets?

Ik lig hier

Ik krijg hier geen overzicht...

Ik wil aan de goede dingen denken, juist nu

Aan jou, wil ik denken

Ik weet niet of je bestaat, maar toch denk ik aan je

Aan jou denken, dat is veilig

Denken aan iemand die dingen kan en weet en doet en
begrijpt

Die ervoor zal zorgen dat ik hier niet weg hoef

Vroeger had ik nooit een deken nodig, dat weet je toch nog
wel?

Ik lag tegen jou aan en dan bleef ik vanzelf warm

Twee, waren we, maar het voelde één

Wat?

Niet zeggen, dit?

Waarom niet?

Jij – jij bent het toch?

Of zie ik het verkeerd?

Ik herken je gezicht...

Het zijn jouw handen die ik voel

Die ik niet voel...

Wat?

Je bent het niet?

Echt niet?

Waarom laat je me dan tegen je praten?

Waarom laat je me dan al die dingen zeggen?

Waarom knik je dan?

Alsof je alles begrijpt wat ik zeg?

Altijd word ik bedrogen
Ook nu nog
Ik kom hier niet meer weg
Ze zeggen dat wat je allemaal meemaakt een reis is
Een lange reis, een mooie reis...
Pieken, dalen, uitzicht, weet ik veel
Maar dat klopt niet
Het is een kooi
Eerst ben je nog klein en de tralies zijn zo ver weg dat je ze
niet ziet
En ook daarna blijf je nog geloven in vrijheid en beweging
Maar je groeit en de kooi sluit zich steeds nauwer om je
heen
Net zo lang tot je geen kant meer op kunt
Tot de tralies pijn doen in je vlees
Kijk, mijn bed
Kijk, die spijlen
Dat is alles wat er over blijft

Zeg
Nu je hier toch bent
Kun jij me vertellen of het waar is?

Of ik echt zomaar helemaal verdwijn, als ik eenmaal niet
meer beweeg en niet meer denk?

Dat kan toch niet...

Alles wat ik weet, alles wat ik doe en wat ik bedacht heb...

Dat moet toch ergens blijven?

Jij houdt niet van praten, dat weet ik wel

Maar toch moet jij me nu vertellen

Dat het zo niet is

Dat er wel iets overblijft

Anders kan ik niet verder

Ik ben iemand die bouwt, iemand die opbouwt

Dat heb ik altijd willen denken

Maar nu...

Er is meer licht, nu

En nu zie ik het scherp

Ik heb niet gebouwd

Er is geen huis

Zelfs geen muur

Zelfs niet het begin van een muur

Ik heb enkel losse stenen heen en weer gesjouwd

Kom nu alsjeblieft eens dichtbij en – hier...

Kom nu eens met je hand onder die deken
Dat kun je rustig doen
Daar ga je echt niet dood van...
Ik wil dat je mijn buik aanraakt
Mijn buik wil zich herinneren wat dat is: aangeraakt
worden

Alsjeblieft
Dat mensen elkaar alleen laten...
Dat ze elkaar los laten...
Dat kan toch niet waar zijn?
Alsjeblieft – jij doet zoiets niet, toch?

Er is nog iets dat ik wil zeggen
Hè, ik krijg die woorden niet te pakken
Iets over de ochtend, wil ik zeggen
Over dat ik dingen ga doen – maar...
Hoe lopen die zinnen nou?
In mijn hoofd zit het wel, daar zie ik het
voor me
Ik krijg het er niet uit
De ochtend...

Morgenochtend?

Nee...

Het moet lang geleden zijn, dat weet ik...

Ik zie niet goed meer...

Hoe komt dat?

Ik zie niet meer, maar ik weet alles nog

En – dat weet ik ook:

Alles wat nog in mijn gedachten zit, dat moet ik blijven
herhalen, dan verdwijnt het niet...

Alles is goed, dat moet ik zeggen

Ik weet dat ik het zeggen moet

Maar het lukt me niet om het te zeggen

Ik ben te onrustig

Te ongerust

Ik weet alles nog

Blijven denken

Als ik denk besta ik

Ik

Ik ben...

Een blanke vrouw, ben ik

Ik lig hier en ik ken mensen en mensen kennen mij en...

En jij?

Ben je nu toch weggegaan?

Daarnet was je er toch?

Ik wil je roepen, maar ik weet je naam niet

Ben je weg?

Dan kan ik ook het licht wel uitdoen

Ik zie toch niets meer

Blijven liggen, moet ik – heel rustig blijven liggen – geen
energie verspillen

Denken is zwaar

Daar heb ik alles voor nodig

Jij bent weg...

Kom je nog terug?

Doe maar niet...

Er is al zoveel gezegd en het helpt toch niet

Hier, in mijn keel, hier zit iets

En ik...

(10)

gerardjan

Wit licht en een gladde vloer

Het bed

De beelden

De geluiden van de wereld

Ik hoor en ik zie

De zekerheden, die maken alles draaglijk

Ik ben er

Ik kijk naar jou

Jij niet meer naar mij

't Is waar: ook ik draag vermoeidheid met me mee

Maar ik heb wel de zekerheid dat alles doorgaat

Snel groter, wordt de afstand tussen ons

Ik hou van chemie, van definities

Ik wijs aan wat er gebeurt en ik benoem het

Ieder mens is een proces

Een nutteloos proces, een eindig proces

Een optelsom die onbepaald blijft

Die vloer en die muren hier

Die zijn hard, die zijn echt

Maar een mens is niet meer dan een tijdelijk toeval

Ik ben er – jij niet meer

Ik ben gekomen en ik kan weer gaan

Jij bent gekomen en je gaat niet meer

Je wordt koud

Je wordt een naamloze substantie

Wat hier nog hangt, dat is de echo van jouw woorden

Wat is dat?

Wat was dat?

Is dat leven van jou nog iets meer geweest

dan het verzamelen van verontschuldigheden?

Dit heb je niet gedaan

Dat is je niet gelukt

Hier ben je niet gekomen

Daar ben je niet geweest...

En dan heb je ook nog eens gedaan alsof dat allemaal iets heel bijzonders was

Ik heb afstand

Ik kan oordelen

Ik zie hoe jij de grens nooit overschreden hebt

De grens van ik naar jij

Van ik naar wij

Jij hebt alleen maar aan jezelf kunnen denken

Aan je eigen welbevinden

Maar de anderen, de mensen om je heen, die moesten wel alles voor jou doen

Moesten begrijpen wie jij was en wat jij wilde

Zo was jij

Zo is bijna iedereen

Je hebt voor jezelf geleefd

Daardoor eindigde het alleen

Daardoor ben je gestikt in dat ene woord: ik

Jij hebt zoveel gepraat

Over mannen en huizen
Over woorden en pijn
Over plannen en ervaringen
Over hoe alles met alles in verband staat
Over wat je dacht dat je wist over schoonheid en waarheid
Toch kon het niet één verhaal worden
Toch ben jij niet meer dan het nikkelen balletje in de
flipperkast: op een schokkerige zigzagweg raak je van alles
aan, even flitst het licht op – en daarna verdwijn je in het
donker

Je praatte tegen mij, of je deed alsof
Eigenlijk had je het alleen maar tegen jezelf
Zelfbeschuldiging, zelfverontschuldiging
Ik heb niets teruggezegd
Dat hoefde niet want jij wist alles al – jij zei zelf wat je
wilde horen

Wit licht en een gladde vloer
Er is nu ruimte, hier
Langzaam trekt die naklank van jouw woorden weg
Alles dat overblijft is niets

Dat stelt gerust: er is ook geen zwaarte meer

Wat heb ik daarnet gezegd?

Dat de optelsom onbepaald blijft?

Nee, dat klopte niet

Er is wel een uitkomst

De som eindigt altijd op nul

We bestaan

En daarna is het of we nooit hebben bestaan

Romp, een productie van De Gemeenschap,
ging op 13 oktober 2017 in première in de Toneelschuur in
Haarlem

Spel:

Karina Holla en Gerardjan Rijnders

Regie:

Roy Peters

www.degemeenschap.nu

Rob de Graaf (Amsterdam, 1952) is toneelschrijver. Door hem geschreven teksten zijn uitgevoerd door onder andere Nieuw West, Dood Paard, Keesen&Co en De Gemeenschap

www.watergat.nl

Toneelwerk o.a.

Romp – 2017

*De Shakespeare Club** – 2017

Distel – 2016

*Stripverhaal** – 2015

*Queens** – 2015

*Beton** – 2014

Stand up, lie down – 2014

*De avond (English spoken)** – 2014

Vuurvrouwen – 2014

*Botox Angels** – 2014

White Lies – 2013

*There is a discussion** – 2013

*Colombina** – 2013

*In die nag** – 2012

*Pleinvrees** – 2012

Germanisch depressief – 2011

Dallas – 2011

*Freetown** – 2010

*Interest** – 2009

*Met Joran aan zee** – 2009

*Stalker** – 2009

*Amateurs** – 2008
Het harde rood van mijn gelijk – 2006
AHAB – 2006
Vrede – 2006
*Schuur** – 2006
Love – 2005
Geslacht – 2004
Pony – 2003
Neanderdal – 2001
Ko – 2001
Rob – with a little help from my friends – 2000
Mission Impossible – 1999
Nu zou hij moeten spreken – 1997
2SKIN – 1996
Metamorfosen – Faces of Death – 1995
Les enfants du paradis – 1992
En een kleine jongen zal ze hoeden – 1991
Oost, een experiment – 1991
A Hard Day's Night – 1991
Pavlov – 1990
Lever – 1990
Pygmalion – 1989

*Rinus** – 1987

*We hebben je op het toneel gezien. Je stond daar maar en je deed
niets* – 1978

* Deze teksten verschenen eerder in de reeks van De Nieuwe
Toneelbibliotheek (# 7/8, 17, 18, 30, 62, 71, 107, 134, 140, 153,
184, 215, 241, 253, 291, 298, 367)